

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός γνωμοδοτήσεως 61/2018

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β')

Συνεδρίαση της 27 – 3 – 2018

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Θεόδωρος Ψυχογιός, Δημήτριος Χανής, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη και Διονύσιος Χειμώνας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΔΘΕΚΑ Γ 1192697 ΕΞ 2017/21/12/2017 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.-Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & ΕΦΚ, Διεύθυνση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών, Τμ. Γ'), το οποίο υπογράφεται από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Ερώτημα: «Εάν για την απόδειξη της ιδιότητας του πολύτεκνου γονέα, είναι επαρκές δικαιολογητικό το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια ή είναι αναγκαία η υποβολή και της βεβαίωσης της ΑΣΠΕ για την πιστοποίηση της ιδιότητας του πολύτεκνου γονέα, ως επιπλέον δικαιολογητικού προς την αρμόδια τελωνειακή αρχή, προκειμένου να δύναται να χορηγηθεί η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου».

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας, προκύπτει ότι το εξεταζόμενο ερώτημα προκλήθηκε εξ αφορμής αντιθέτων θέσεων της ΑΑΔΕ και της Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων επί του εν θέματι ζητήματος. Ειδικότερα :

1. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017/6-2-2017 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ (Β' 538) καθορίστηκαν οι όροι, προϋποθέσεις, δικαιολογητικά και διαδικασία απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα», σε αντικατάσταση της καταργηθείσης υπ' αριθμ. Δ. 1163/147/Α0018/20-7-2006 Α.Υ.Ο (Β' 1192) αναφορικά με τους όρους και προϋποθέσεις για την παράδοση αυτοκινήτων σε πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης. Στο άρθρο 2 παρ. 1 περ. γ' της καταργηθείσης ΑΥΟ, πέραν των λοιπών προβλεπόμενων δικαιολογητικών, ειδικά για τους πολύτεκνους γονείς προβλεπόταν ένα επιπλέον δικαιολογητικό σε σχέση με τα δικαιολογητικά των τρίτεκνων γονέων, ήτοι η βεβαίωση της ΑΣΠΕ για την πολυτεκνική ιδιότητα. Με την νεότερη απόφαση απαλείφθηκε η υποχρέωση, για τους δικαιούχους πολύτεκνους γονείς, προσκόμισης του πιστοποιητικού πολυτεκνίας που εκδίδεται από την ΑΣΠΕ, ενώ διατηρήθηκε η προσκόμιση μόνο του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης του οικείου Δημοτολογίου.

2. Μετά την έκδοση της ανωτέρω τροποποιητικής απόφασης, η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδας (ΑΣΠΕ) διατύπωσε αντιρρήσεις αναφορικά με την απαλοιφή από τα απαιτούμενα, για τη χορήγηση της απαλλαγής πολυτέκνων από το τέλος ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων δικαιολογητικά, της βεβαίωσης πιστοποίησης της πολυτεκνικής ιδιότητας, που εκδίδεται από την ΑΣΠΕ, υποστηρίζοντας, ότι από τις ισχύουσες διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014, το πιστοποιητικό πολυτεκνίας που εκδίδει είναι αναγκαίο δικαιολογητικό για κάθε ευεργέτημα που χορηγείται σε πολύτεκνους γονείς. Η Υπηρεσία διατύπωσε την άποψη ότι η νέα ρύθμιση υπαγορεύθηκε από την ανάγκη απλούστευσης της σχετικής διαδικασίας και μείωσης του διοικητικού βάρους για το συναλλασσόμενο πολίτη και την υπηρεσία. Εξάλλου, με βάση το προϊσχύσαν κανονιστικό πλαίσιο το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης αποτελούσε κύριο δικαιολογητικό, τόσο για τους πολύτεκνους όσο και για τους τρίτεκνους γονείς, κατά τρόπο ώστε η εξακολούθηση υποβολής μόνο από τους πολύτεκνους γονείς ενός επιπλέον δικαιολογητικού - πέραν του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης- να συνιστά δυσμενή διάκριση σε βάρος των πολυτέκνων γονέων έναντι των τρίτεκνων, καθόσον το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης καθίστατο επαρκές δικαιολογητικά για τους τρίτεκνους γονείς, αλλά όχι και για τους πολύτεκνους γονείς, γεγονός που είχε προκαλέσει εύλογες αντιδράσεις εκ μέρους των τελευταίων.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στα άρθρα πρώτο και δεύτερο του ν. 1910/1944, όπως αντικαταστάθηκαν, αντίστοιχα, με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006 (Α' 75), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο πρώτον

1. Πολύτεκνοι υπό την έννοια του παρόντος νόμου είναι οι γονείς οι έχοντες τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τεσσάρων τουλάχιστον τέκνων από έναν ή περισσότερους γάμους ή νομιμοποιηθέντων ή νομίμως αναγνωρισθέντων ή υιοθετημένων, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Στα τέκνα αυτά συνυπολογίζονται και αυτά με οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης.

2. Ο γονέας χωρίς σύζυγο, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα και επιμέλεια των τέκνων του και είναι μόνος υπόχρεος σε διατροφή αυτών, θεωρείται πολύτεκνος, εφόσον έχει τρία τέκνα

3. Αν ο ένας από τους γονείς κατέστη ανάπηρος εξ οιασδήποτε αιτίας ή ανάπηρος πολέμου σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω ισοβίως, αυτός θεωρείται πολύτεκνος, εφόσον έχει τρία τέκνα εκ των υπαγομένων σε μία από τις περιπτώσεις της πρώτης παραγράφου.

4. Σε περίπτωση θανάτου και των δύο γονέων, τα απορφανισθέντα τέκνα αποτελούν ιδίαν οικογένεια και, αν είναι τουλάχιστον δύο, απολαμβάνουν όλα τα ευεργετήματα των πολυτέκνων και των τέκνων των πολυτέκνων, υπό τους περιορισμούς της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου.

Άρθρο δεύτερον

1. Η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος.

2. Η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος απονέμει την πολυτεκνική ιδιότητα.

.....
3. Οι γονείς που απέκτησαν την πολυτεκνική ιδιότητα βάσει των διατάξεων του ν. 860/1979 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως και εκείνοι που την αποκτούν βάσει των διατάξεων του παρόντος, τη διατηρούν ισοβίως και απολαμβάνουν ισοβίως τα δικαιώματα που απορρέουν από την πολυτεκνική ιδιότητα, τα δε τέκνα τους προστατεύονται και απολαμβάνουν των δικαιωμάτων των τέκνων πολυτέκνων όσο διαρκεί η πολυτεκνική ιδιότητα έστω και του ενός γονέα».

4. Στο άρθρο 1 (παρ. 2) του ν. **3454/2006** «Ενίσχυση της οικογένειας....» (Α' 75), ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1

«1.....2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 12 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α') απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης επιβατικών αυτοκίνητων οχημάτων επεκτείνεται και χορηγείται αναλογικά και στους γονείς ή γονέα με τρία ανήλικα τέκνα από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους για τα οποία έχουν με νόμο ή δικαστική απόφαση τη γονική μέριμνα και επιμέλεια ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα ή εκτός γάμου γεννηθέντα, τα οποία είναι

άγαμα ή προστατευόμενα, σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) κατά το έτος 2008 και εντεύθεν. Για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 12 του ν. 3220/2004, ως προστατευόμενα νοούνται τα τέκνα που φοιτούν σε αναγνωρισμένες σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους, καθώς και τα ανάπηρα τέκνα με αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ηλικίας από τεσσάρων (4) ετών και άνω, άγαμα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας, εφόσον δεν εμπίπτουν στις άλλες κατηγορίες ατόμων που δικαιούνται παραλαβής επιβατικού αυτοκίνητου οχήματος με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση της ανωτέρω απαλλαγής».

5. Στο άρθρο 67 παρ. 9 του ν. **4316/2014** «Ίδρυση Παρατηρητηρίου Άνοιας, βελτίωση Περιγεννητικής Φροντίδας και ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας» (Α'270) ορίζεται ότι :

«Για την εφαρμογή των διατάξεων περί προσλήψεων προσωπικού του ν. 2190/1994, του ν. 2643/1998 ως και οποιασδήποτε άλλης διάταξης που αναφέρεται στην ιδιότητα του πολυτέκνου, ως πολύτεκνος γονέας (και τέκνο πολυτέκνου) νοείται ο κατά τις οικείες διατάξεις του νόμου περί πολυτέκνων οριζόμενος, της πολυτεκνικής ιδιότητας αποδεικνυόμενη από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας, στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, ως ορίζει η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3454/2006. Κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου, προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης κ.λπ. καταργείται».

6. Στο άρθρο 36 του ν. **1563/1985** «Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία.....» (Α'151), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3220/2004 και ακολούθως διαμορφώθηκε με τις προσθήκες του άρθρου 2 παρ. 11 του ν. 3583/2007 και του άρθρου 20 παρ. 2 του ν. 4110/2013, ορίζονται τα εξής:

«Αυτοκίνητα για τη μεταφορά προσώπων, με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι και 2.000 κυβικά εκατοστά, που παραλαμβάνονται για προσωπική και οικογενειακή χρήση από πολύτεκνους γονείς, που έχουν κατά το χρόνο της παραλαβής τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα ή προστατευόμενα παιδιά, απαλλάσσονται από το προβλεπόμενο τέλος ταξινόμησης. Για αυτοκίνητα με κυλινδρισμό κινητήρα άνω των 2.000 κυβικών εκατοστών η απαλλαγή περιορίζεται στο 50% του τέλους ταξινόμησης. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται μόνο για μία φορά και για ένα αυτοκίνητο κατά οικογένεια. Η ανωτέρω απαλλαγή παρέχεται για δεύτερη και τελευταία φορά μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία χρήσης του δικαιώματος αυτού, εφόσον από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι πολύτεκνοι γονείς έχουν κατά τον τελωνισμό του αυτοκινήτου τουλάχιστον τέσσερα (4) ανήλικα παιδιά. Η ανωτέρω απαλλαγή παρέχεται και στους γονείς, οι οποίοι προτού καταστούν πολύτεκνοι γονείς

κατά την έννοια του παρόντος άρθρου είχαν υπαχθεί στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3454/2006 (Α' 75). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού».

7. Στα άρθρα 1 και 3 της υπ' αριθ. **ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ** «Καθορισμός των όρων, προϋποθέσεων, δικαιολογητικών και διαδικασίας απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα» (Β' 538), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ακροτελεύτιου εδαφίου του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 (Α' 151), όπως ίσχυε και του άρθρου 1 παράγραφος 2 εδάφιο 4 του ν. 3454/2006 (Α' 75), ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής

«Η παρούσα έχει εφαρμογή για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και από γονείς με τρία τέκνα σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 και του άρθρων 1 παράγραφος 2 και 4 του ν. 3454/2006».

«Άρθρο 3 Υποβαλλόμενα Δικαιολογητικά

«1. Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης υποβάλλονται στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Για τους πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα που είναι Έλληνες πολίτες και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα:

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

ββ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια.

- Για τους πολύτεκνους γονείς, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

- Για τους γονείς με τρία τέκνα, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται:

- Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος για πρώτη φορά: ότι

- Σε περίπτωση εκ νέου άσκησης του δικαιώματος: ότι

.....».

Ερμηνεία διατάξεων

Α. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις συνάγονται, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Τμήματος, τα ακόλουθα :

8. Στο άρθρο 21 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, τελεί υπό την προστασία του Κράτους, οι δε πολύτεκνες οικογένειες έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος. Με τις διατάξεις αυτές περί προστασίας των πολυτέκνων οικογενειών απευθύνεται έντονη υπόδειξη προς τον νομοθέτη για την λήψη μέτρων, με τα οποία, κατά την υποκείμενη σε οριακό δικαστικό έλεγχο, κρίση του, προστατεύονται οι οικογένειες αυτές (πρβλ ΣτΕ 3998/2012, 2738/2010, 2016/2007, 3348/1983) και του παρέχεται η δυνατότητα να ορίσει την έκταση της προστασίας αυτής, όπως και τους ειδικότερους όρους της. Η απονομή, περαιτέρω, της πολυτεκνικής ιδιότητας συνδέεται με την παροχή κινήτρων για την ανατροπή των δυσμενών δημογραφικών δεδομένων και την αντιμετώπιση των εντεύθεν γενικότερων οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων.

9. Στο ν. 1910/1944 δίδεται η έννοια του πολυτέκνου (άρθρο πρώτο) και ορίζεται ότι η ιδιότητα αυτή απονέμεται από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Γιολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ) και αποδεικνύεται με πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ (άρθρο δεύτερο). Περαιτέρω, στο άρθρο 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014 ορίσθηκε ότι για την εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης που αναφέρεται στην ιδιότητα του πολυτέκνου, ως πολύτεκνος γονέας (και τέκνο πολυτέκνου) νοείται ο κατά τις οικείες διατάξεις του νόμου περί πολυτέκνων οριζόμενος, η δε πολυτεκνική ιδιότητα αποδεικνύεται από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας, στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, όπως ορίζει η ισχύουσα διάταξη του άρθρου δεύτερου, παρ. 1 του ν. 1910/1944, καταργουμένης κάθε άλλης αντίθετης διάταξη νόμου, προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης κλπ.

10. Με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 θεσπίσθηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων για τη μεταφορά προσώπων, που παραλαμβάνονται για προσωπική και οικογενειακή χρήση από πολύτεκνους γονείς, οι οποίοι έχουν κατά τον κρίσιμο χρόνο της παραλαβής τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα. Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 3454/2006 η χορήγηση απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης επεκτάθηκε και στους γονείς με τρία ανήλικα τέκνα, υπό τις λοιπές τασσόμενες στις ίδιες διατάξεις προϋποθέσεις. Συναφώς προς ταύτα, με το ακροτελεύτιο εδάφιο του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 (Α' 151), όπως ίσχυε, και του άρθρου 1 παράγραφος 2 εδάφιο τέταρτο του ν. 3454/2006 (Α' 75), παρασχέθηκε στον Υπουργό των Οικονομικών ο καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης.

11. Στην κατ' εξουσιοδότηση των μνημονευομένων στην αμέσως προηγούμενη παράγραφο της παρούσης διατάξεων εκδοθείσα υπ' αριθ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017

Απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ¹, ορίζεται, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 ότι από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου Δήμου πρέπει κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου να προκύπτει για μεν τους πολύτεκνους γονείς ότι έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα τέκνα, για δε τους τρίτεκνους γονείς ότι έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα τέκνα (όπως ακριβώς ορίζεται και στον νόμο), ενώ δεν προβλέπεται η υποβολή από τους ενδιαφερόμενους γονείς βεβαίωσης συλλόγου πολυτέκνων ως δικαιολογητικού προς την αρμόδια τελωνειακή αρχή.

12. Αντιθέτως, στην προϊσχύσασα υπ' αριθ. Δ 1163/147/Α0018/20-7-2006 Α.Υ.Ο. Απόφαση, η οποία είχε εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των αυτών νομοθετικών διατάξεων, αναφορικά με τους όρους και προϋποθέσεις για την παράδοση αυτοκινήτων σε πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης. στο άρθρο 2 παρ. 1, περ. γ' όριζε, ότι πέραν των λοιπών προβλεπόμενων δικαιολογητικών ειδικά για τους πολύτεκνους γονείς απαιτείται ως επιπλέον δικαιολογητικό, σε σχέση με τα δικαιολογητικά των τρίτεκνων γονέων, η «Βεβαίωση του οικείου Συλλόγου Πολυτέκνων».

Β. Περαιτέρω, όμως, κατά την ενώπιον του Τμήματος διεξαχθείσα διαλογική συζήτηση των μελών του επί των εφαρμοστέων διατάξεων διατυπώθηκαν δύο (2) γνώμες:

Η γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους, Θεόδωρο Ψυχογιό, Δημήτριο Χανή, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη (ψήφοι 6), δέχθηκε τα εξής :

13. Στο άρθρο 6 του ν. 3454/2006 καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό του γονέα ως πολύτεκνου (παρ. 1) και ορίζεται ως αποκλειστικώς αρμόδιος φορέας για την βεβαίωση της ιδιότητάς του αυτής η ΑΣΠΕ (παρ. 2), η οποία εκδίδει και το σχετικό πιστοποιητικό. Η επακολουθήσασα διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014 δεν εισάγει νέα ρύθμιση ως προς την έννοια του πολύτεκνου γονέα, σε σχέση με τα οριζόμενα στο ανωτέρω άρθρο του ν. 3454/2006, ούτε ορίζει άλλως ως προς τον (αποκλειστικώς) αρμόδιο φορέα για την βεβαίωση της συνδρομής της ιδιότητας αυτού, αλλ' ότι καταργείται κάθε αντίθετη προς αυτή ρύθμιση.

14. Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 36 ν. 1563/1985, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3220/2004, ρυθμίζουσα απαλλαγή από τα τέλη ταξινόμησης αυτοκινήτου, είναι ειδική έναντι της διατάξεως της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν.

¹ Αρμόδιος για την έκδοση της αποφάσεως αυτής, αντί του οριζομένου στις εξουσιοδοτικές διατάξεις Υπουργού Οικονομικών, είναι ο Διοικητής της ΑΑΔΕ (σχετ. η υπ' αριθ. Δ6Α 1015213 ΕΞ 2013/28-1-2013 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Οικονομικών «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρ. 41 παρ. 3^α του ν. 4389/2016).

4316/2014 και, επομένως, δεν καταργείται αλλά κατισχύει της τελευταίας (χωρίς να θίγει την έννοια του πολύτεκνου γονέα), καθόσον ναι μεν ο γονέας που απέκτησε, κατόπιν απονομής από την ΑΣΠΕ, την πολυτεχνική ιδιότητα, την οποία αποδεικνύει απαραίτητως και με το πιστοποιητικό της Συνομοσπονδίας, την διατηρεί ισοβίως και απολαμβάνει ισοβίως τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή, τούτο όμως δεν τον καθιστά άνευ ετέρου δικαιούχο της ατέλειας για την ταξινόμηση αυτοκινήτου, διότι ο φορολογικός νομοθέτης απονέμει την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με συγκεκριμένα και αντικειμενικά κριτήρια εξαιρετικώς σε ορισμένες κατηγορίες πολιτών (πολύτεκνων και τρίτεκνων), εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις κατά τον χρόνο παραλαβής του οχήματος. Επομένως, ειδικώς για την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης των αυτοκινήτων μεταφοράς προσώπων, που παραλαμβάνονται για προσωπική και οικογενειακή χρήση, δικαιούχοι από του πολύτεκνους γονείς είναι μόνον οι οριζόμενοι από τη διάταξη του άρθρου 36 ν. 1563/1985², όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3220/2004, ήτοι αυτοί που έχουν κατά το χρόνο της παραλαβής τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα. Συνακολούθως, για την απαλλαγή πολύτεκνων και τρίτεκνων γονέων από το τέλος ταξινόμησης απαιτείται και αρκεί η προσκόμιση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης του οικείου Δήμου, από το οποίο να προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου, οι μεν πολύτεκνοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα τέκνα, οι δε τρίτεκνοι έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα τέκνα, όπως προβλέπουν οι προπαρατεθείσες διατάξεις της, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ακροτελεύτιου εδαφίου του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 (Α' 151), όπως ίσχυε και του άρθρου 1 παράγραφος 2 εδάφιο 4 του ν. 3454/2006 (Α' 75), εκδοθείσας υπ' αριθ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, χωρίς να προσαπαιτείται και η υποβολή από τους ενδιαφερόμενους γονείς βεβαίωσης της ΑΣΠΕ. Άλλωστε, μετά τη συμπερίληψη στους δικαιούχους της απαλλαγής και των τρίτεκνων γονέων, με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 3454/2006, δεν μεταβάλλεται κατ' ουσίαν η έννοια του πολύτεκνου γονέα, όπως αυτή καθορίζεται στις οικείες διατάξεις του νόμου περί πολυτέκνων, ήτοι ο κατά τις διατάξεις

² Έχει κριθεί κατά πάγια νομολογία (πριν την θέσπιση της διατάξεως του άρθρου 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014), ότι πολύτεκνος νοείται, κατά περίπτωση ως λχ για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2190/1994 κ.ά., ο κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 860/1979 οριζόμενος, μόνο όπως ως προς τον απαιτούμενο από τη διάταξη αυτή για το χαρακτηρισμό του πολυτέκνου αριθμό τέκνων, ανεξαρτήτως των προβλεπόμενων από την οικεία νομοθεσία περί πολυτέκνων, ηλικίας και λοιπών ιδιοτήτων, ο οποίος αποδεικνύεται, για την εφαρμογή του παρόντος και μόνο, διαζευκτικά είτε από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας είτε από βεβαίωση που χορηγείται από την ΑΣΠΕ (ΣτΕ 4270/2014, 3217/2010, 2316/2009, 304, 2363/2008, 2771/2006, 1420/997, ΔΕΦΑΘ 187/2015, 269/2014, κ.ά), αν και για την απονομή της πολυτεχνικής ιδιότητας, πρέπει ο γονέας να έχει τη γονική μέριμνα και επιμέλεια των τέκνων του (ΣτΕ 4270/2014).

του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944, όπως ισχύει, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014.

15. Τέλος, λαμβανομένου υπόψη ότι το ευεργέτημα της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης παρέχεται μόνο για μία φορά (κατά κανόνα) και για ένα αυτοκίνητο κατά οικογένεια, τούτο συνδέεται με την άσκηση της γονικής μέριμνας του τέκνου που προσμετράται, η οποία είτε θα ασκείται από κοινού από τους δύο συζύγους-γονείς, είτε ο γονέας που έχει την γονική μέριμνα (και επιμέλεια, που συνιστά εκδήλωση μέριμνας) θα έχει εγγεγραμμένο το τέκνο στην μερίδα του στο δημοτολόγιο, οπότε θα μπορεί να προσμετρηθεί στον αριθμό των τέκνων του, σε περίπτωση δε προηγούμενης καταχωρήσεώς του στην μερίδα του έτερου γονέα θα έχει κατά τον νόμο προηγηθεί η διαγραφή της.

Η γνώμη της μειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τον Αντιπρόεδρο Αλέξανδρο Καραγιάννη και τους Νομικούς Συμβούλους Αλέξανδρο Ροϊλό και Διονύσιο Χειμώνα (ψήφοι 3), δέχθηκε τα εξής :

16. Στη διάταξη του άρθρου 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014, ορίζεται ότι η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται «από πιστοποιητικό οικογενειακής του κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας, στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, ως ορίζει η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3454/2006» (σημείωση: με την παραπεμπόμενη διάταξη τροποποιήθηκε το άρθρο δεύτερο του ν. 1910/1944). Με τη διάταξη αυτή, εναρμονίζονται τόσο οι διατάξεις των ν. 2190/1994 και 3643/1998, όσο και οποιαδήποτε άλλη διάταξη αναφέρεται στην ιδιότητα του πολυτέκνου. με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 1910/1944, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3454/2006, στην οποία ορίζεται ότι «η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος».

17. Ενόψει τούτων, για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 36 του ν. 1563/1985, όπως ισχύει, κατά το μέρος που ορίζουν ως δικαιούχους της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης μόνον όσους από τους πολυτέκνους γονείς έχουν κατά τον κρίσιμο χρόνο της παραλαβής των απαλλασσομένων του τέλους ταξινόμησης αυτοκινήτων τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα, απαιτείται η προσκόμιση, ως δικαιολογητικού προς απόδειξη της κατά τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου και νόμου ιδιότητας του πολυτέκνου γονέα, πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας, στα δημοτολόγια των οποίων είναι εγγεγραμμένοι οι γονείς, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, όπως απαιτεί η διάταξη του άρθρου 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014, προ της οποίας υποχωρούν οι διατάξεις της, εκδοθείσης κατ' εξουσιοδότηση του ακροτελεύτιου εδαφίου του άρθρου 36 του ν. 1563/1985 (Α'151),

όπως ίσχυε και του άρθρου 1 παράγραφος 2 εδάφιο του ν. 3454/2006 (Α' 75), υπ' αριθ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, κατά το μέρος που οι διατάξεις αυτές ορίζουν ως δικαιολογητικό απόδειξης της πολυτεκνικής ιδιότητας, κατά τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1563/1985, μόνο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια και τούτο διότι η διάταξη του άρθρου 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014 ναι μεν έχει γενικό χαρακτήρα, αλλ' εξ αυτής προκύπτει σαφώς ότι δεν ανέχεται καμία άλλη αντίθετη ρύθμιση σε οποιαδήποτε περίπτωση.

Απάντηση

18. Σύμφωνα με τις προεκτεθείσες σκέψεις, επί του τεθέντος ερωτήματος το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί, **κατά πλειοψηφία**, ως εξής: Ειδικώς για την χορήγηση απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου σε πολύτεκνο γονέα κατά τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1563/1985, όπως ισχύει, είναι επαρκές δικαιολογητικό προς την αρμόδια τελωνειακή αρχή το πιστοποιητικό περί της οικογενειακής του κατάστασης, που εκδίδεται από τον Δήμο, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια, όπως προβλέπεται στις διατάξεις της υπ' αριθ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017 Απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, χωρίς να απαιτείται η υποβολή και βεβαίωσης της ΑΣΠΕ για την πιστοποίηση της ιδιότητάς του (ως πολύτεκνου γονέα).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 04/6-2018
Ο Πρόεδρος
Αλέξανδρος Καραγιάννης
Ανηπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η εισηγήτρια

Αδαμαντία Καπετανάκη
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους